СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 42. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, четвер, 20-го лютого 1947. No. 42. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, February 20, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПЕРЕД КОНСОЛІДАЦІЄЮ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

За вістками Асошіетед Прес з Вашингтону, злука Американської Федерації Праці (А.Ф.П.) і Конгресу Промислових Організацій (СІО) є на дорозі до здійснення. Предсідник СІО Филип Морей приняв запрошення А.Ф.П. на переговори в справі злуки і назначив комісію з пяти членів для цеї цілі. У склад комісії входить він самий як голова, а з ним такі знатні провідники з СІО: Волтер Й. Рутер від автомобілевої юнії; Алберт Дж. Фицджералд від електричної, Емил Рів від ткацької і Джейкоб Потофскі від кравецьої. З А.Ф.П. делеґований предсідник Вилйем Ґрін, Джан Л. Луїс від майнерів, Вилйем Л. Гочисон від столярів, Дейніел Дж. Товбин від візників і Джордж Міні, секретар-скарбник А. Ф. П. Коли б дійшло до злуки, тоді спільна робітнича організація мала б 13,500,000 членів на початок. Про цю справу говорив Морей на Конференції газетярів у Вашингтоні. Найближчою ціллю теперішнього порозуміння буде: поборювати нові конгресові законопроекти в робітничих справах. В організаційних справах найважнішою ціллю є стримання юрисдикційних спорів і страйків.

ҐРІН ПРОТИ ВСЯКИХ ОБМЕЖЕНЬ ЮНІЙНИХ ВОЛЬНОСТЕЙ.

На переслуханні сенатської робітничої комісії в справі нових робітничих законів заявив Вилйем Ґрін, предсідник А. Ф. П., що він противиться якимнебудь обмеженням теперішних вольностей робітничих юній, бо це доведе до такого замішання в промислових відносинах, що ослабить становище Злучених Держав у світі. Коли сенатори питали його за думку в справі теперішніх юрисдикційних страйків, бойкотів для симпатії і інших недомагань, Ґрін сказав, що представники робітництва це люди з розумом і вони знають, що такі недомагання шкодять суспільному інтересові, та всетаки провідники згодяться на переговори в таких справах. Переслухання Ґріна тривало три години.

ДЕМОКРАТИ СТРАЙКУЮТЬ ПРИ ГОЛОСУВАННІ В ЛЕҐИСЛАТИВІ.

Перед будинком стейтового капітолю в Олбені, Н. Й. явилася делеґація нюйорчан з протестами проти законодавства в справі контролі чинців, одначе стейтова поліція не допустила демонстрантів до будинку леґислативи. Коли на денний порядок прийшло голосування над новим буджетом у вівторок 18. лютого, демократи й члени А. Партії Праці застрайкували і стрималися від голосування. Це був їх протест проти недопущення демонстрантів до будинку леґислативи.

ЦЕРКОВНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЕКОНОМІЧНИХ СПРАВАХ.

У Питсбургу, Пенсилвенія, відкрито конференцію двадцять пяти протестантських церковних деномінацій для обговорення продукції, розділу і загалом економічного життя, яким церкви повинні в теперішньому часі інтересуватися, як кажуть ініціятори зїзду. У конференції бере участь 375 делеґатів, а між ними є 70% світських людей. Хоч ініціятори не вийшли з якоюсь головною точкою програми, то делеґати негайно взялися до зясування завдань церкви в економічних справах. Конференцію скликала Федеральна Рада Церков в Америці.

КОНГРЕС ПРИЗНАВ АЙСЛЕРА ВИНУВАТИМ В ПОГОРДІ.

Ґергард Айслер, якого вважають за „комісаря комуністичного діяння" в Америці, признаний винуватим в погорді конгресу ізза цього, що він відмовився складати зізнання перед Комісією Неамериканських Діянь палати. При голосуванні в палаті один Віто Маркантоніо з Ню Йорку голосував проти признання його винним у погорді палати. На підставі конгресової резолюції, Айслера поставлять перед суд.

Домагаються прогнання комуністів з урядових становищ.

Торговельна Палата Злучених Держав зажадала у своїм звіті усунення комуністів з усіх урядових становищ, щоби забезпечити себе перед впливами з заграниці. Висловлено теж домагання, щоб конгрес перевів слідство над закордонними впливами на американську політику і щоб оприлюднив тайні договори з Ялти й Тегерану.

ОПЕРА НА ФОНОГРАФІЧНИХ ПЛИТАХ.

Метрополитен Опера заключила умову з двома підприемствами виробу фонографічних пластинок, а це з Коломбією і Віктором, в справі рекордування опер. Це є новість, якої досі ніхто не пробував використати. Коломбія буде рекордувати оперу на сцені, а Віктор співи поодиноких артистів.

Президент виїде з Вашингтону на цілий місяць

З Білого Дому оприлюднено плани подорожі президента Трумана до Мексика і в інші околиці вже з початком найближчого місяця. Подорож потриває цілий місяць. Дня 2. березня поїде президент літаком на державні відвідини до міста Мексика, а опісля подасться на Карібське море. Він буде приявний на маневрах флоти в Порто Ріко, огляне морські бази на острові Кубі, а потім відвідає Дівичі Острови. Цей план запідляже деякій зміні, а це в тому, що президент після відвідин Мексика приїде на два дні до столиці і знову подасться в південні сторони.

УРЯД ВІДКИНУВ ПРОТЕСТ МОСКВИ.

Секретар стейту Джордж Маршал оприлюднив текст відповіди на протест Москви проти заміток підсекретаря Діна Ачесона в справі совєтської політики, сказаних на переслуханні в сенатській комісії 10. лютого. Маршал не приймає протесту до відома, кажучи, що Ачесон поступив згідно з конституцією, яка вимагає, щоб урядовці давали правдиві відповіди в конгресових комісіях. Тому заява Ачесона не є признакою ворожнечі, а споненням обовязку, твердить Маршал.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ДАЄ МЕДАЛЮ АРАБСЬКОМУ КОРОЛЕВИ.

Король Савді Арабії, з довгим іменем Абдуль Азіз Ібн Абдур Рагман Аль Файзаль Аль Савд і його син Амір Савд Ібн, наслідник престола Савді Арабії, відвідали у ві второк, 18. лютого, президента Трумана в Білому Домі. Президент удекорував батька й сина медалею Леґіону Заслуги з почестями головного команданта. Оба арабські володарі заслужилися для аліянтської справи вчасі війни і тому Америка в такий спосіб віддає їм признання. Арабські представники відїдуть до Европи президентським літаком „Свята Корова".

КАНАДА ЗАПРОШУЄ СОВЄТИ ОГЛЯНУТИ БАЗИ.

Зогляду, що московська газета „Ізвестія" назвала „залізним кулаком в шовковій рукавичці" оборонну базу, яку побудовує канадійський уряд коло місцевости Чорчил в провінції Манітобі, міністер оборони Брукс Клакстон запросив совєтських військових і пресових представників відвідати цю базу й переконатися, що це є. У цій базі перебувають 315 канадійських і 110 стейтських експертів для експериментів з різним військовим вирядом упродовж цілого року зогляду на кліматичні відносини.

Америка пропонує Совєтам культурну співпрацю; Совєти мовчать

Москва, 18. лютого. Американський амбасадор в Москві ген. В. Бедел Смит звернувся сьогодні окремим листом до совєтського міністра закордонних справ Молотова, звертаючи його увагу на девять американських пропозицій культурної виміни і співпраці між обома країнами, на які совєтський уряд, за виїмком одної, не відповів. Ці пропозиції зробив свого часу американський амбасадор в Москві, заохочений заявою, яку зложив Сталін Еліотові Рузвелтові, та в якій совєтський диктатор погоджувався і одобрював культурну співпрацю з Америкою, головно виміну вчених, артистів, професорів і студентів та організацію всіляких культурних імпрез. Згадані американські пропозиції відносилися головно до дозволу на відвідини Совєтського Союзу деякими американськими вченими і до запрошень совєтських вчених до Америки, як теж до влаштування деяких культурних імпрез. Совєтський уряд зіґнорував американські пропозиції.

МОЖЛИВІСТЬ ПЕРЕСЕЛЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ НА РОБОТУ В АНГЛІЇ.

Лондон, 18. лютого. Премієр Атлі сьогодні заявив, що в британських окупаційних зонах Австрії і Німеччини буде переведена клясифікація скитальників для можливого затруднення в Англії на шахтах та в інших промислових ділянках, які виказують недостачу робітничих сил. Міністер праці заявив, що про набір скитальників на роботу в Англії йому ще нічого не відомо, але різні лондонські газети вже сьогодні запевняють, що тисячі скитальників переїдуть з континенту до Англії та працюватимуть на шахах. Речник юнії шахтарів заявив, що уряд ще не порозумівся з юнією щодо спровадження скитальників до праці на шахтах, за виїмком членів польського корпусу та айришів. Він вважає, що спровадження скитальників без попереднього порозуміння з юнією могло б довести ди всіляких непорозумінь і клопотів.

ПРИЇХАВ КОРАБЕЛЬ ЗІ СКИТАЛЬНИКАМИ.

Ню Йорк, 18. лютого. До місцевого порту причалив вчера пароплав „Ирні Пайл", що приїхав з Бремергафен з Німеччини, привозячи 877 подорожних, в цьому 122 репатріованих американських громадян, а інші скитальники, переважно польські громадяни. Між подорожними було 98 дітей-скитальників, що творить найбільшу групу, яка досі приїхала. Трьох скитальників старих віком вмерло під час подорожі.

ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКІ НЕПОРОЗУМІННЯ.

Прага, 18. лютого. — Недавна заява і осторога президента Бенеша словацьким представникам, що їх країна не пережила б ще одного розбиття чехо-словацької республики і стала б складовою частиною Совєтського Союзу, як це вже сталося з Карпатською Україною, викликала велике хвилювання в країні та багато противорічних коментарів. Насамперед дошукуються причин одвертості президента Бенеша і їх добачується однаково в сепаратистичних змаганнях словаків і їх невдоволенні зі спілки з чехами, як теж в бажанні Бенеша одверто вказати нарадові дійсне положення в Східній Европі, іменно на загрозу большевизму. В Словаччині мають перевагу демократи, які під час останніх виборів здобули 62% голосів. Словаки невдоволені зі загальної колективізаційної політики та бажали б зберегти в себе приватну власність і свою власну ідеологію. В Словаччині теж поширюються вістки, що Бенеш, мовляв, хоче відступити Словаччину Совєтам і це викликує ще більше негодування серед словаків та скріплює сепаратистичний рух. Словацькі демократи відкинули пропозицію ще більшої централізації з Прагою.

СТРАХ МАЄ ВЕЛИКІ ОЧІ: МОСКВА БАЧИТЬ АМЕРИКАНСЬКО-КАНАДСЬКУ ПІДГОТОВКУ ДО ВІЙНИ.

Москва, 18. лютого. — Урядові „Ізвестія" пищуть сьогодні, що Канада поставила до розпорядження Злучених Держав свою армію з метою підготовки нападу на Совєтський Союз. Це відноситься до американсько-канадійського військового договору, проголошеного 12-го лютого та належить до цілого ряду совєтських атак на американську закордонну політику в останньому часі. Та сама газета висловлює невдоволення Совєтського Союзу з американських домагань до японських островів на Тихому Океані і твердить, що Америка намагається втягнути в свою господарську і військову систему теж Австралію. Газета твердить, що американсько-канадійський військовий договір викликує серіозні сумніви щодо американських мирних замірів щодо Совєтського Союзу.

МОСКВА НЕ РЕАҐУЄ НА АМЕРИКАНСЬКУ НОТУ.

Москва, 18. лютого. — Американський амбасадор в Москві доручив совєтському урядові листа секретара стейту Маршала у відповідь на совєтський протест проти заяви Ачесона. Досі ще не появилася реакція на цю тему ані в совєтській пресі, ані в радіо.

ВІДКРИЛИ НАГРАБОВАНЕ НАЦІСТАМИ МАЙНО.

Франкфурт над Майном, 18. лютого. — В Німеччині відкрили сховані націстами діяманти, золото, срібло і плятину вартости 7,305,029 долярів. Ці скарби походять з грабежі в окупованих країнах.

СОВЄТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗНИЩЕННЯ АТОМОВОЇ БОМБИ

Лейк Саксес, Н. Й., 18. лютого. Совєтський представник А. Ґромико представив сьогодні Раді Безпеки О. Д. свій план контролі атомової енергії, видвигаючи 12 різних вимог і додатків до загальних рекомендацій Комісії Атомової Енергії. Головні совєтські домагання є такі: 1. Негайне знищення та поставлення поза законом атомової бомби; 2. Створення системи міжнародної контролі атомової енергії, в якій не мало б сили право „вета"; 3. Задержати право „вета" в справі покарання порушників міжнародніх постанов щодо контролі атомової енергії. Новий совєтський план видвигає старі совєтські вимоги, що вже від довшого часу стоять на перешкоді вирішенню атомової справи, бо їм прінцові противиться Америка. Совєтський план теж домагається, щоби існуючі в Злучених Державах фабрики атомової бомби перейшли під безпосередню контролю О. Д. Подібний план предложив Раді Безпеки того самого дня теж польський представник. Американський і британський представники відмовилися забирати в цій справі голос, бажаючи раніше основно простудіювати нові пропозиції.

АНГЛІЯ ПЕРЕДАСТЬ О. Д. СПРАВУ ПАЛЕСТИНИ.

Лондон, 18. Лютого. Британський секретар закордонних справ Бевин заявив сьогодні в парляменті, що британський уряд рішив передати вирішення справи Палестини Обєднаним Державам без будьяких рекомендацій. Провідник британської опозиції Вінстон Чорчил гостро критикував таке рішення уряду.

БРИТАНІЯ ЗРЕЧЕТЬСЯ ІНДІЇ.

Лондон, 18. лютого. Всі познаки вказують на те, що лейбуристський уряд Англії готовий зректися „індійської перлини" в британській короні та передати дальшу долю Індії в руки самих індійців. Завтра, або після завтра уряд зложить в парламенті в цій справі важливу заяву, іменно, мав би визначити час, на протязі якого Індія повинна стати цілком самостійною державою.

ПЕРЕМОЖЕНО БЕЗПОСЕРЕДНЮ ГОСПОДАРСЬКУ КРІЗУ В АНГЛІЇ.

Лондон, 18. лютого. Господарська кріза в Англії, викликана браком вугілля і великим холодом, ще триває, але її безпосередню загрозу вже переможено. Вже видобуто більшу кількість вугілля та наладнується транспорт.

ЧИ ПОЛІЦІЯ МАЄ ПРАВО СТРАЙКУВАТИ?

Париж, 18. лютого. Французький премієр Рамадіє домагався сьогодні в парляменті закону, яким заборонялося б страйкувати поліції, як це було в Парижі протягом чотирьох годин минулої пятниці. Він заявив, що всі полісмени, які брали участь в демонстрації будуть покарані. Комуністи в редакції своєї газети „Юманіте" дальше намагаються зламати страйк робітників.

МАДРИД: ХАЙ ЖИВЕ КОРОЛЬ.

Мадрид, 18. лютого. Сьогодні прилетів до Мадриду найстарший брат претендента до еспанської корони Дон Хуана та його сестра прінцеса Крістіна, в дорозі з Портуґалії до Італії. На аеродромі їх повітали представники ген. Франка та великі маси народу, викрикуючи „Хай живе король Хуан III." При відлеті з Мадриду королівського брата і сестри товпа викрикувала: „вертайтесь швидко".

ЩЕ ОДНА АМЕРИКАНСЬКА ПРОБЛЕМА В НІМЕЧЧИНІ.

Берлін, 18. лютого. Американські військові власті стоять перед ще одною проблемою в Німеччині, як і ким заступити 50,000 американської чужинецької поліції, що досі берегла всіляких американських військових і урядових споруд. Ця поліція була зорганізована зі скитальників, головно поляків і тепер вона має бути демобілізована.

ПОЛЬСЬКО-ФРАНЦУЗЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ДОГОВІР.

Париж, 18. лютого. Завтра мав ми бути підписаний польсько-французький культурний договір, який передбачує виміну незначної кількості учителів, пропаґандистів і т. п. між обома країнами. Договір не має окремого важливого значення, проте, він може відіграти важливу ролю в дальшому нормуванні польсько-французьких відносин.

ГОЛОД І ЦЕНЗУРА В РУМУНІЇ.

Букарешт, 18. лютого. У відповідь на повідомлення про безпосередню загрозу голоду в Молдавії, президент Труман доручив вислати туди відповідну кількість харчів з американських військових магазинів в Европі. Ще 8 годин після того, як повідомлення про це наспіло до Букарешту, румунський цензор здержував його проголошення по радіо.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDEL 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597–7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВЕЛИКА ЗАГРОЗА–З ДВОХ БОКІВ

Уже прийшло до зудару між демократичним і комуністичним способом життя „таки тут, але нарід Америки задурний, щоб це бачити", заявила в Сан Франсиско д-р Рут Аліксандер, економістка, письменниця і журналістка.

Думаємо, що це сказано надто шорстко. Американський загал уже здає собі справу з комуністичної небезпеки. Він їй протиділає, але в такий спосіб, щоб не нарушувати тих свобід, що є загарантовані конституцією кожній людині чи організації, кожній вірі, кожному політичному переконанні. Властива небезпека є, на нашу думку, деінде; вона в цьому, що ми замало беремо собі до голови і серця те, що діється поза Америкою, в цьому світі, що мучиться, терпить і голодує.

На одну з таких небезпек звертається увагу в щойно появившійся в Лондоні книжці „Наші загрожені цінности", яку написав Віктор Ґоланз, визначний лондонський видавець і, по словам В. Г. Чемберлина, старий симпатик робітничого руху. Ґоланз добачує велику небезпеку в цьому, що в Англії зачинають занепадати „найбільш істотні признаки західньої цивілізації". Він каже, що зачинає, наприклад, занепадати „інстинкт співчуття з нещасними", що пізнати по так дуже поширеній індеферентности, з якою люди відносяться до тих, що вигибають з голоду, чи до тих, що їх масово поневолюють, чи масово виселюють. Занепадає теж змагання дістати справжню, обєдктивну правду і пошану для неї, яку малося давніше як до самої правди, так і до тих інтелектуалів, що старались ту правду добути. І хоч нема вже Гітлера, то многі поводяться так, як би Гітлер був для них взірцем . . . .

Сказане, як слушно завважує Чемберлин, відноситься не тільки до Британії, але в однаковій мірі теж і до Злучених Держав. Загроза, яку завважує Ґоланз, стає ще грізнішою, коли звернемо увагу на другу загрозу, про яку пише Ен О'Гер МекКормик в Ню Йорк Таймс в статті „Демократія в Европі, значить посвята у нас". Вона каже, що людина в Европі почувається в Европі вже такою змореною і опущеною, а в почуванні людської гідности такою приниженою, що їй видається, що вже гірше не може бути і кожна зміна, яка б вона не була, буде мусіти бути зміною на краще. Тому, що вже не стає сил далі видержувати, ця людина ступає на „лекший шлях" і звертається — в сторону комунізму й диктатури.

Мабуть не треба витрачувати багато слів, щоб вияснятии, що означає одна і друга загроза для демократії, в цьому і для американської демократії й для самих Злучених Держав. Американському народові, якщо хоче вратувати себе і світ, треба це мати на увазі й ратувати — себе й світ.

Відкритий лист до братів-українців в Америці

Пересилаючи цього листа до Америки братам-українцям, що солідаризуються з нами, ми передаємо свій якнайсердечніший братерський привіт!

Є серед нас чимало осіб, що одержують iзза океану листи від рідних, близьких чи знайомих. І дуже дивним і наївним подекуди являється зміст деяких листів, в яких часто пишеться: „А чому ви не вертаєтесь додому?". „Зараз Німеччина розбита, можна б і вернутися". „Невже на чужині краще ніж було б вдома!", і т. д., і ті п.

Такі запитання дають батьки, вуйки, родичі, знайомі, навіть не уявляючи собі, де зарите оте саме „чому"!

Невже ми не любимо своєї Вітчини? Невже нам так „весело" поневірятись в Німеччині, що ми проміняли свій рідний край на циганські мандри?

Чому ж ми не вертаємось додому?

Про це досить яскраво відбив у своєму листі „Чому я не вертаюся до СССР?" Іван Багряний, що віддзеркалив думку і волю усіх зокрема кожного із нас — вигнанців.

Ми хочемо підійти до цього трохи інакше, з точки зору колонізації України, як білою так і червоною Москвою.

З 1928-33 рік в Україні була запроваджена, так би мовити, „перша сталінська пятирічка". Це перший рік „широкого соціялістичного наступу" на українські багатства і на самих українців.

Беремо приклади:

Україна щороку давала червоній Москві (вірніше у нас відбирали) один міліярд пудів хліба (пуд — 16 кг.) по 6 копійок за кілограм, а обідраний селянин змушений був спродувати все і йти до міста купувати хліб по 90 копійок, по 2 карбованці 70 копійок і по 4 карб. 50 коп. за кілограм, цебто, переплачували в середньому у 135 разів на кілограмові. Отже, Україна на зовнішній ринок майже даремно викидала 1 міліярд пудів, або 16 міліярдів кілограмів золотої пшениці. Іншими словами, Україна цілий рік могла б прогодувати 90 міліонів людей, або кілька великих европейських держав!

І в цей час в Україні пухли і вмирали з голоду наші батьки, матері, малі діти! Вмерло понад 5 міліонів душ!

На Україні є 250 цукроварень, що дають щороку 18 міліонів центнерів цукру, і ми не бачили його, бо все це відбирає Москва, утворюючи в Европі советський демпінг.

За плянуванням першої сталінської пятирічки, червона Москва пішла нам назустріч, а саме:

В звязку з перенаселенням в Україні людей, за першу сталінську пятирічку було заплянowано вивезти з України й оселити в Сибіру, Середній Азії та інших околицях СССР 1 міліон українців та надати їм кредиту й інші пільги. (Крім арештованих та засланих до концтаборів).

Перегортаючи далі книгу „Сталінська пятирічка", можна знайти, що советська влада, йдучи назустріч вимогам і розбудові УССР, заплянувала завозити з Московської, Івано-Вознесенської, та інших північних індустріяльних центрів щороку по 50 тисяч кваліфікованих робітників.

Так: щороку по 50 тисяч! А пятирічка має 5 років. Це дає 250 тисяч чужих, завезених з Півночі „фахівців". А кожний такий фахівець має родину бодай з пяти осіб. Це означає 1,250 тисяч! Отже, міліон українців вивезли, а понад міліон чужинців завезли, і це тоді, коли за 5 років Україна могла дати своїх інжинірів, медиків, техніків та інших фахівців.

Це ділось так у мирні роки „соціялістичного будівництва" і то пляново по-сталінськи було узаконене урядом і „генеральною лінією партії".

Коли українець на віддалі 400—500 кілометрів хоче поїхати з великого міста Винниці до Запоріжжя, то за цю віддаль він має двічі, тричі пересісти: в Києві, Лозовій і т. п. Правобережна Україна була відокремлена штучно від Лівобережної, що утруднювало соціяльний, економічний і духовий розвиток нашої Вітчизни.

Навпаки робила для себе червона Москва. Якщо взяти — Шепетівка, Москва - Севастопіль, Москва-Донбас, Москва - Владивосток і т. п., то це були наскрізні, прямі залізниці, що не вимагали пересадок.

Це говориться все лише за мирний час.

А тепер хочемо запитати і разом відповісти лише тим, хто ще наївний і не розуміє дійсности і питає: чому ми не вертаємось додому? Ми питаємо: де поділися тих біля 5-ти міліонів репатрійованих „остарбайтерів", примусово вивезених фашистами до Німеччини? Чи вони вдома? Чи може в кемеровських, архангельських, темниковських, печорських, ногаєвських та інших концтаборах? Ні! Їх немає вдома! Вони побачили „інший світ" — Европу і тому їх відправили за дроти на увязнення „як ворогів народу", цебто советської системи.

Ми хочемо жити вільно, працювати чесно, бути корисними для своєї Батьківщини і приємними нашим сусідам. Ось чому ми не повертаємось додому!

Ще раз шлемо найсердечніше вітання всім українцям за океаном.

1500 українських скитальників табору „Фалькенберг"
Гамбург - Нойграбен.

Лумiс засуджений

В стейті Джорджія запав присуд на Луміса! Засудити когось у якімсь стейті чи місті за галабурду, це така дрібниця, що її занотували б у поліційній хроніці цього стейту чи міста, а далі, то ледви чи така подія знайшла б якийсь відгомін Та не так є з присудом, який видали судді в місті Атланті, столиці стейту Джорджія, на Гомера Луміса мол., визнавши його винуватим підбехтування до заворушень. Про цей стейт і про організацію „Коломбіенс" ми вже нераз писали як про гнізда, де виплекуються націстські кличі про „вищі раси", де говориться про „супремацію білих" (очевидно тільки англо-саксонського походження!) і т. п. Провідником свого роду „американських фашистів" в стейті Джорджія, що то найбільш заражений хворобою „расовости" і „вищости", є Гомер Луміс мол., син, як це часто буває в таких випадках, багатих батьків, що живуть в Ню Йорку.

Визнати винуватим в такому стейті як Джорджія таку людину як Луміс, і засудити її на рік арешту, це велика новина, яку повитано з великою радістю в цілій Америці, вважаючи, що цей присуд є зворотом до ліпшого в самій Джорджії, яка завдає останніми часами своєю поведінкою з вибором губернатора так багато стиду усім свободолюбним та поступовим американцям.

Луміс та його співвизнавці є небезпечні ще з цього боку, що вони виступають як великі прихильники робітництва. Вони часто гостро критикують великих промисловців та людей з консервативними поглядами, називаючи їх усіх „реакціонерами". Свою акцію вони назвали „Коломбійським Робітничим Рухом", який має бути ніби „проти-капіталістичним", та до якого вже повтягали навіть деякі робітничі юнії, звязані з Американською Федерацією Праці, на що ми свого часу теж звертали увагу.

Як добре приглянутись способам, яких вживає Луміс до поширення цього руху, то видно як на долоні, що це є сліпе наслідування націстів з часів, коли вони організували свої сили і пробували добиватись до влади. Тому, що саме так є, розумні голови не легковажать цього руху, хоч він ще слабкий. Правда, цьому рухові можливо зроблено надто багато розголосу, але з другого боку, коли б не було загального осуду цього руху, то цілком певно не булоб зміни в самій Джорджії, а тим самим і тюрми для таких як Луміс, коли вони легковажать собі закони та їх публично нарушують.

Публична опінія, як бачимо, завдала удар американським фашистам породи Луміса, бо проти публичної опінії в цьому краю — ніщо не вдержиться.

Ярослава К.

Гостина в одному з українських таборів

Репортаж скитальнички, недавно прибулої до Америки, написаний ще в Европі, в Бремені.

Змучені довгим дожиданням на корабель в Бремені та виголоджені на незмінній, щоденній горохівці — рішилися ми прийняти запросини команданта табору скитальців в Ц. біля Кассель.

Дорога доволі важка. Хоч вже зимно, вагони зовсім неогріті, вікна повибивані та залатані папером, натовп.

Користаю з місця, яке пропонує мені якийсь добродій, змилосердившися, що мушу стояти з дитиною на руках.

Проїхавши цілий день англійською окупаційною зоною, вечером опинились ми в районі Кассель, в американській окупаційній зоні. Довкруги бачимо руїни збомбардованих будівель. Тут і там попри залізничий шлях маленькі бункри, що своїм виглядом нагадують копці сіна. Це підчас бомбардування люди зберігали в них своє життя.

Залізниця вїжджає на двірець в Кассель. Пересідаємо. Підмійський рух, у вагонах повно робітників, які вертаються з праці, та страшенний дим, з папіросів домашнього виробу (бакун і газетний папір). Інформуємося, де висідати та на найближчій зупинці виходимо з вагону.

Нас дожидає тягаровою автомашиною інж. Ш., командант табору, наш родич.

Переїздимо містечко Ц. Машина дряпається вгору. Повітря гостре, майже гірське. Здалеку блимають світелка. Ось табор! За хвилину ми вже в хаті. Привітна, домашня, українська атмосфера. Кімната прикрашена українськими вишивками.

Наша дитина по $2\frac{1}{2}$ місяцях бременського харчування вперше дістає горнятко правдивого молока. Донедавна і тут в таборі його не було, а відколи замінено систему харчування, скитальці одержують частину свіжих харчів, а діти молоко. Досі жили вони виключно на консервах, які давала УНРРА.

Підчас розмови довідуємося, що це табор робітничий, цебто, всі дорослі мешканці працюють поза табором (як фізичні робітники в магазинах УНРРА), або таки в самому таборі й тому одержують збільшений харчевий пайок.

Інші табори таких привилеїв не мають, бо не всюди находиться можливість найти працю для більшої скількости людей.

Жителі табору самі українці, в переважаючій більшости робітники та селяни. Інтелігенції відносно мало.

Табор приміщений в знищених будинках колишніх німецьких касарень летунської формації.

Наступного дня випала якраз неділя. Спішимо до церкви. Гарний іконостас, роботи мистецької майстерні табору. На стінах правдиві українські ікони, прибрані вишиваними ручниками. Ризи священика теж вишивані.

Багато жінок, позавиваних попід пахи у великі хустки, навколішки гарячо моляться. Співає добре хор, веде його висококваліфікований диригент. Настрій зовсім рідний, аж не хочеться вірити, що ця церква далеко на чужині на вигнанні. Підбадьорені проповіддю — виходимо.

По дорозі оглядаємо клюбову салю. На стінах намальовані великі картини роботи тої ж мистецької майстерні. Ось бачимо дівчину з коновками, що йде по воду, а там сільський танець й інше. Всюди зразковий лад і порядок. Видно добру господарську руку. Все понаправлюване, добудоване, чи як можливо змодернізоване. Люди зробили все самі, починаючи від цвяха, аж до каналізації. Сміюся з примітивних клямок та замків до дверей, які нагадують зовсім такі ж самі в наших, старих, сільських хатах.

Є також купальня з гарячою водою, чинна два рази в тижні.

В понеділок полагоджую інтереси в шевській майстерні; мусимо залатати свою емігрантську біду. Подорозі оглядаємо приємне приміщення дитячого садку в школі. Діти саме пють горячий другий сніданок та заїдають хліб, що собі принесли з дому. Стіни також розмальовані смішними картинами для дітей. Ось когутик несе до млина мішок збіжжя, а горобличка хатину замітає (з казки „Два ведмеді"). Поступаємо до цієї ж мистецької майстерні. На шталюгах порозвішувані різні образи. Керівник викінчує два великі образи до церкви, а хлопці малюють якусь таємничу картину, ліс, вогонь, темні постаті.

В таборі в окремому приміщені урядує власна поліція. Вона дбає про лад та порядок, а часом і допомагає американській окупаційній владі викривати злочини і поза табором.

Життя в таборі здається пливе, так сказати б, своєрідним руслом. Люди живуть самовистарчально в дуже скромних матеріяльних умовинах, можуть заробити ледви на хліб насущний. Є велика недо-

Юлія М. Шустакевич.

ДІТИ

13)

тому, що добре платна, мати за всяку ціну хоче вдержатись якнайдовше на цій роботі. Уже шість місяців вона працює в шапі. Вертає з праці нервова, втомлена а ще дома пери, вари, зашивай, дітей доглянь. Взяти услугу, треба заплатити добре і тоді всеодно стратиш гроші. Рішила отже всю роботу робити сама вечерами. Вона стала шорстка до дітей. Малий Генрі біля неї ласиться, жадний ласкавого погляду і теплого слова від матері, та дарма, мати не має часу і прямо жене малого від себе.

І так помалу діти Толлів пішли самопас і по тихеньки зайшли до Чорної Руки. А мати не знала, не відала, де ходять її хлопчики, тільки була рада, що їй не докучали, як вона вернувши з фабрики бралась дальше за хатню працю.

Найгірше представились справи в родині малого Дика. Коли під вечір п-ні Ч. зайшла до їх помешкання, застала малого самого дома. Він дуже дивувався незвичайній візиті п-ні Ч., однче був дуже радий і говорив дуже богато. З розмови з малим, п-ні Ч. довідалась, що його мати працює в якомусь готелі і що батько тількищо пішов наніч до роботи. Вечерами мати не хоче сидіти дома і або його лишає самого, або коли він почне вперто плакати і просити, щоб його взяла з собою, тоді вона лютиться на нього, кине йому 50 ц. і каже йти на мувіс. Одначе вона ніколи не журиться на який мувіс він піде, що він там бачив, і коли вернув домів. Трапляється одначе, по найбільшій части, що він, бідака, пересиджує сам дома і не роздягаючись засне денебудь, слухаючи радія.

Куди мати ходить вечерами, не тяжко догадатись. На кожному корнері отворено „бірґарден" для розваги таких і подібних, як Дикова мати. А як гнівалась і сварилась Дикова мама, коли прийшла домів і застала п-ні Ч. на розмові з малим. Коли п-ні Ч. вговорювала її, що не слід лишати самого сина і хоч вечерами бути з ним, вона визвірилась на неї і заявила, що вона теж має право до життя і не думає закопувати себе задля бахура, хоч він і її син. Йому вже десять літ і він може сам бути в хаті! Має книжки, має радіо, ходить на мувіс, має що їсти — чого йому ще треба?! Так говорила і такої думки була молода Дикова мати. І така доля загнала Дика до Чорної Руки.

А ось загляньмо до Джанової хати. Джанова мати, це його мачуха. Вона має своїх двоє діток і не дуже дбає за Джана. Та він нічого собі хлопчина. Йому було два роки, як я звінчалась з його батьком і він того не знає — говорила Джанова мати до п-ні Ч. Прийде зі школи, зїсть, та побіжить кудись бавитись. Я не маю часу за ним шукати. Отсі мої малі мене більше потребують, чим він. Йому вже одинадцятий рік. Такий хлопчисько вже мудрий, нема чого за його боятись. Він мало говорить, хоч я буду до нього говорити, так всеодно він відповідає тільки тоді, коли мусить. Піде до своєї кімнати на гору та щось читає або де побіжить. А так зрештою він є „олрайт".

Так говорила Джанова мати-мачуха. Вона, знать, була до Джана холодна і займалась тільки своїми дітьми. Бідний Джані, шпилькою припинає свої штани, бо ґузиків нема кому пришити. І ось такі обставини привели його до клюбу Чорної Руки.

А ось бачимо гарний дімочок Елла. Мати ніде не працює, доглядає дому і родини. Батько має на одній з головних вулиць порядну крамницю. В них, кромі Елла, ще є дочка на останньому році Гайскул. Вони добре ситуовані, аж за добре. Елл опецькуватий, підгодований добірними харчами, які мама дбайливо приладжує. Вона чистенька, добра господиня і добра мама. Дуже любить Елла, здається чи небільш за свою Меймі, бо — говорила Еллова мати — дівчат тепер повно на світі, а хлопців мало, тай самий батько, як Елл нам вродився, то з утіхи, що це син, купив мені дорогі перли на шию. Ми його дуже любимо. Меймі часом жалується і поштуркує Елла, а він зате часом їй язика покаже — сміялась добродушно Еллова мати. — Батько вже хоче його до свого „бизнесу" брати, але я не кажу, не позволяю. Він ще за малий, тільки одинадцять літ скінчив, нехай ще побігає!...

Ось в такий спосіб мамина спідниця завела Елла до Чорної Руки.

Вертаючи домів п-ні Ч. зрозуміла, що усі ці матері не поможуть в її замірах.

Куди довести тих хлопчиків, куди спрямувати їх думки і що їм дати в руки, відобравши їм ідею Чорної Руки?

Такі думки снувались доривочно. Не могла вона спинитись над цим питанням в день. Домова праця на це їй не дозволяла і вона ждала ночі, спокійної ночі. Тоді, коли вже всі спали, тоді вона могла свобідно роздумувати над різними питаннями. Така вже в неї була вдача. Найкращі ідеї в неї повставали в ночі, найтруднііші проблеми нераз вона передумувала в ночі, на самоті.

(Дальше буде).

М. Самбірський.

НА ВОДАХ АТЛЯНТИКУ

Враження і рефлексії з дороги

Скитальникам присвячую.

3. Ярмарок на кораблі.

У Ле Гавр, великій французькій пристані над океаном — наша різношерстна корабельна обслуга оживає! Тут, і взагалі у кожній великій пристані вони всі, як у себе дома. На них ждуть там на долині, на суші всілякі французи і француженки з отвореними раменами. Хлопці гордо-пишно картон-два цигареток під паху і ще дещо, тай в місто, на лови. В елегантних краватках, жовтих черевиках, новісенських капелюхах, щоб гідно і солідно заімпонувати Европі та її обдертій, голодній Франції. — Стоїш високо на чердаку корабля, і огортає тебе якийсь сором. За себе, за цілу Францію і її культуру. І взагалі за цілу бідну, обдерту і знищену Европу, яку за кілька годин покинеш, може навіки.

Дивишся з чердака в долину — який там ярмарок твориться! Вино, коняк, оберемки грошей у жменях — так і ходять за вибранцями долі, нашими „американцями" із корабля, білими, чорними і жовтими. А вони ні чи-чирк! Поважно і діло вo ідуть далі крізь товпу французів. Навіть не дивляться на хмари різного роду і віку босячні. На великих і малих „підприємців". На дівчат, з червоними, як бурак, устами і і фантазійними капелюшками на чепурних головках. Навіть нігті на ногах у них червоні, така тут висока, тая французька культура... — Всю тоту французьку „демократію" наші „міліонери" з корабля лишають усяким, нижчим чинам із корабельної ієрархії: куховарчикам, замітачам і іншим меншим потентатам, корабельним плотичкам. А самі ідуть у місто, там груба риба возьме, а може і горпа.

А ті, що остали на кораблі, зачинають своє ремесло, корабельний „бизнес" із французьким пролетаріятом. Отвирають свій базар: округлі віконця в кухні, по магазинах і ін. приземних районах нашого сталевого кольоса; грубими линвами привязаного до стовпів на березі. Інші, милосерніші „купці" кидають обдертим французам крізь віконця рештки з обіду, куски з помаранч, цукорки, білий хліб, тощо. Крик, рейвах — як кури, гуси й поросята до одної жмені вівса.

Обсервуєш все те з гори, на холодному вітрі, і так хочеться тобі, майбутньому „американцеві" всім тим французятам показати і свою „вищість" над ними, своє потенціяльне „багацтво"... Що їдеш врешті до тієї вимріяної країни, гарної і щасливої, де праця дає радість і добробут. Де людина є людиною, а не мертвим предметом, нужденним „діпістом", за якого порізану і синяками вкриту шкуру ідуть вже другий рік торги між великими і демократичними володарями того світу...

І їй-богу не маєш чим тій босячні в Ле Гавр показати свого „щастя" і добра. Заімпонувати, гей би в останній салют старій Европі, яку покидаєш нині, яка зробила тебе дідом, вже в трете за час недовгого твого життя! Яка прогнала на безмежну муку і скитання сотні тисяч твойого народу. Зі шпіхліра — цвинтарище зробила.

Тих кілька пачок папіросів, від давна ускладаних на чорну годину, ніяк не можеш іще позбутися. Кажуть, що аж на повному морі будуть продавати нам тії цінні речі. Щоби по дорозі, по різних пристанях Европи не робити якихось морських інтересів. Як прим. ті з корабельної обслуги. Ти ще до них не доріс, брате і скитальнику. Ти ще в Европі, в якій судилось і писано тобі бути дідом, жебраком. Боятися пистука і кулі, жити з ласки.

4. Під новою командою.

З демократичних скитальчих таборів УНРРА (про яких буде тепла згадка на іншому місці) зістався я, тричі щасливий український скиталець тут на кораблі, під нову команду. Під команду корабельної обслуги. Гірка вона була та й декому з пасажирів дуже недемократична. Однак для мене, що перейшов різні муштри по таборах Німеччини, все те не було страшне і прикре. Не згадуючи про часи і режим Гітлера, це окрема кривава глава, не звязана однак з тематикою цих моїх рядків.

Увесь час їзди океаном (8 днів і ночей, наша весела корабельна обслуга давала нам відчути на кожному кроці, що їдемо з обдертої Европи, особливо як ровніесн голос корабельних електричних дзвінків, що тричі денно скликували нас, пасажирів, цього „комфортового" корабля, на їду. Довгими рядами уставлялися всі пасажири попід стіни коридорів і ждали „покірно", по воякськи, своєї черги. По дорозі до своєї високої мети, діставав кождий з нас, від першого з черги корабельного достойника — велику, чотирокутну миску-бляху. Таку універсальну, що все кухонне добро на ній змістилося. Кожда „марципана" мала свою витиснену форму в тій великій мисці-блясі. Кидані й колисані на всі боки кораблем, мов у пропасниці, підходив кожний з нас, европейських голодоморів до наших кухарів-хлібодавців. По дорозі брав ложку, ніж і вилку. Так озброєний, ставав до „апелю", біля баняків, ринок і кітлів. Молоді жінки і діти мали першенство.

Кухарів було багацько, а всі рядочком побіч себе, з відповідними інструментами праці. А кожний з іншим добром. Навіть білий хліб виділювали, по три куски на душу. Деякі ненажори ішли вдруге, а то і втрете у свою чергу, за їдою. Перебиралися сердеги, щоб „пани" біля горців їх не пізнали...

Кухарі, виконуючи свої високі кулінарні функції, приспівували собі при цьому — веселі танґа, фокстроти, деколи свистали, підтупцювали, тощо. Все те для приємности своїх клієнтів. До помочі ще й радіо пускали, часом на зміну ішов патефон, а в його репертуарі ішли шедеври XXI-го віку, далі різні національні пісні і твори різних нігерських племен. Такого ми наслухались доволі, бо уся прислуга була з нігрів.

(Дальше буде).

стача в одягах перш за все для дітей.

Багато розказують, як бідують люди в других таборах, які не є робітничі, де діти подіставали туберкульозу, а дорослі жахливо тратять зуби з браку вітамін свіжої ярини, та овочів, яких не бачуть уже роками. Тяжкі житлові умовини (багато осіб разом) та брак вітамін це найважчі та найбільш небезпечні для фізичної екзистенції наших скитальців — проблеми.

Відбивається теж відемно прикре моральне самопочування. Питання, що буде дальше, що зроблять з нами, як піде скрінінґ, чи не, повернуть нас на „родіну", не дають людям спокою ні в день ні в ночі.

Це не є пусті казки, що скитальці волять радше смерть, ніж поворот під совєтський режим. Не один випадок чинного протесту проти насильного вивожування. Скитальці не є ніякими „коляборантами", як це кажуть комуністи, але не вертають тому, що большевики нищать безпощадно всіх, в яких ще не вмерли правдиві українські почування — привязання до рідної батьківщини, до землі, до волі.

Чи це робітники, селяни, чи інтелігенти, зі Сходу чи Заходу, всі вони однозгідні щодо цього, що радше скитальщина, радше поневіряння на чужині бездомними собаками, ніж страшний фізичний гнет та остогидлий режим „соняшної" сталінської конституції.

Погостювавши в цьому таборі близько два тижні, перечекавши важкі морози, що саме вдарили вперше на Европу, загріті в душах сердечним теплом серед своїх рідних людей — ми подалися назад, до бременського табору.

ВОЄННІ ПОЛОНЕНІ ПРИ РОБОТІ В АНГЛІЇ. Британія ще далі держить у себе певну скількість німецьких полонених і заставляє їх працювати на своє утримання. Тут бачимо деяких полонених, ще далі в німецьких мундурах, як вимітають сніг, що засипав одну з залізничних станцій.

ДЕ УКРАЇНСЬКІ ДІЯМАНТИ?

Дорогоцінним діямантом назвав поет Володимир Самійленко саму українську мову. Кожна народна українська пісня — то дорогоцінна перлина. Дорогоцінним скарбом є гарні українські вишивки. А скільки є таких книжок, образків та різьблених речей, що є дорогоцінними перлинами українського народу!

От перед нами лежить велика книга, у вигляді альбому, на якій написано „Узори Стародавніх Українських Вишивок". Ця книга має в собі 19 великих картин, в різнородних барвах, взірців найкращих українських вишивок. Видано книгу цю в 1898-ім році в Петербурзі. Водана вона К. Далматовою, яка й зібрала поміщені в книзі взірці. З цієї книги відразу видно, яке глибоке мистецьке почуття має український нарід. Ця книга тепер — то велика й дорогоцінна рідкість. Навіть і за дуже великі гроші набути її неможливо. Велике то було щастя, коли Осередку Української Культури й Освіти вдалося минулого року набути один примірник цієї книги. Коли і Ви маєте яку вартісну памятку української культури, то, будь ласка, вишліть її до:

MUSEUM AND LIBRARY,
UKRAINIAN CULTURAL AND EDUCATIONAL CENTRE,
Box 3093, Winnipeg, Man., Canada.

Осередок Української Культури й Освіти заложив свій Музей, Бібліотеку й Архів ще в 1945-ім році, і досі призбирав уже значне число рідких та дорогоцінних памяток української культури. Є, наприклад, у Музею й Бібліотеці Осередку цінні рукописи й рідкі видання музичні Олександра Кошиця. Є також всі речі з його особистої спадщини. Надіслано до Музею з Европи українськими вченими багато цінних рукописів на переховок. Будемо вдячні й Вам за всяку допомогу для розбудови Українського Музею й Бібліотеки.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Важний заклик до всіх українсько - американських ветеранів I-ої й II-ої світової війни.

Оце другий раз за почином головної кватири українсько-американських ветеранів у Филаделфії звертаємося до всіх українських громад, де нема ще зорганізованих „постів", щоб писали до нас в тій справі за інформаціями.

Наша головна кватира виробила „чартер", на підставі якого маємо право організувати „пости" ветеранів у цілій Америці. Отже не треба вибирати ново основуючимся відділам інші чартери, бо це коштує і не треба витрачувати грошей даремне. У нас починають ділитись на групи; одні з I-ої війни, другі з II-ої війни, а треті з цеї чи другої релігійної групи. Таким чином наші сили замість бути скоординовані, зєднані, розбиваються. Чому так має бути? Яка різниця є між ветеранами першої й другої війни, щоб не мати єдної сильної організації? Різниця хіба та, що ветерани II-ої війни не могли бути ветеранами I-ої, бо були замолоді, або не народжені. Інших різниць немає, а тим самим нема причин до розєднування.

Ще раз звертаємося до людей, що розуміють, що в єдності сила, з закликом: Під одну головну кватиру! Не розбиваймося на групи!

Ті відділи ветеранів, що до тепер належать до головної кватири (яких десять), плянують скликати весною зізд ветеранів — конвенцію, а тоді виберемо новий уряд, чи потвердимо той, а рівнож матимемо кватиру за більшістю голосів там, де схочемо.

Багато доброго діла ми зможемо зробити на місцях в наших громадах, коли зєднаємося у стотисячній свойій організації, а іще більше добра зможемо зробити для оборони прав нашого народу на вільне життя в Европі. Стотисячна організація зможе мати великий політичний вплив і зможе помагати самим собі й другим здобувати належні права. Як не зєднаємось, ніхто з нами числитися не буде, бо не буде з ким, а по короткому іствуванні всі ми розсиплемося. З цього буде нам самим шкода. Буде шкода й українському народові, якому не зможемо помогти. А все це задля особистих, а подекуди й нерозумних амбіцій, що не дають розуміти, що в єдності сила!

У всіх справах щодо основування нових постів, як і принимання тих, що досі існують незалежно, просимо звертатися на адресу:

HEADQUARTER OF UKR. AMER. WAR VETERANS,
c/o Mr. Paul Stogryn,
847-849 N. Franklin Street,
Philadelphia 23, Pa.

Товариші! До єдности!

Іван Сярчинський,
укр. амер. організований ветеран.

КЛІВЛЕНД, О.

Укр. Зол. Хрест на допомогу скитальникам.

Дня 22. лютого 1946. Укр. Зол. Хрест ОДВУ ч. 8, ім. Ольги Басараб, відбули свої місячні збори. Тому, що в цей день припадало свято уродин Аврама Линколна, то предс. Кат. Попович при отворенню зборів попросила членкиь встати з місць і віддати честь однохвилинним мовчанкою.

Вчасі війни Зол. Хрест як міг так старався помагати Американському Чер. Хрестові, а тепер на своїх зборах ухвалено виасигнувати з каси $100 на допомогу скитальникам. Гроші переслала до ЗУАДКомітету М. Кукіз.

Крім того УЗХ зложив на допомогу скитальникам $10 замість цвітів на могилу своєї активної членкиці Марії Коваль, що померла 6-го листопада 1946.

ГЕМПСТЕД, Л. АЙ., Н. Й.

З тистави на скитальників.

Громада при укр. прав. церкві св. Архистратига Михаїла, обходила в неділю 24. листопада празник своєї церкви. Під час церковної відправи проповідував о. Іван Гундяк з Картерет, Н. Дж., а в годині 5. пополудні добрі члені церкви, обоє Кіндзерські, відограли превеселу одноактівку „Як кум кума лічив".

Після вистави Оля Лехицька з Ню Йорку, яка тому два місяці приїхала зі скитальщини з чуттям розмальованими образами представила те горе і ті всі страшні нещастя, які впали на землю наших батьків так з боку одного сатрапа зі Сходу — як і зі сторони Західного сатрапа. — Заряджено збірку на скитальників, яку перевели пані: Римар і Заремба, а яку в сумі $60.80 вислано до Комітету у Филаделфії.

Свій.

РОМ, Н. Й.

З подружного ювилею на допомогу скитальникам.

Дня 16. листопада 1046 відбулося 39-літній подружний ювилей Василя і Теклі Бих. На забаві гості не забули і за скитальників та на заклик о. Ялечка зложили на допомогу скитальникам. — По $2: В. Бих, Д. Боджар, Т. Креніцький, Л. Голіят, П. Крохмалюк; по $1: Н. Іванців, Т. Боднар, Н. Угорчак, М. Закала, Баран, П. Мельник, П. Захарчук, Сохан, Ткачук, Миханів, П. Новітцкі, В. Бучковський, С. Щербан, Д. Сотник, Капцьо, А. Бісак, Г. Олійнюк. Дрібними $3.10. — Разом $30.

БРІСТОЛЬ, ПА.

На допомогу скитальникам.

Товариство Просвіта $25; О. Осередчук $10; по $5: І. Сідорський, Н. Васурка, В. Антіш, М. Фірць, Т. Павлівич, М. Трішчук, І. Ровзат, М. Лешак, Н. Масний, Н. Осьцяк, Р. Караїн; Сват $2; О. Лясковський $1. — Разом $88.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

КАМПАНІЯ

— на —

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Усі датки, надсилані на пресовий фонд „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням у цій рубриці.

Відділ:		Датки:	Відділ:		Датки:
295	Григорій Сташків	2.00	334	Григорій Гаргай	2.00
295	Микола Сорока	2.00	334	Іван Жук	2.00
295	Paul Slavich	2.00	334	Петро Молний	2.00
295	Николай Українець	2.00	334	Павло Бовт	1.00
295	Володимир Поливка	2.00	334	Ілько Пукач	1.00
298	Steve A. Sakal	2.00	334	Михайло Зязь	2.00
299	Michael Dulniawka	2.00	334	Ілько Лазірко	1.00
301	Андрій Мидзяк	3.00	336	Е. Стахів	2.00
306	Andrew Andrijciw	2.00	337	Harry Galon	1.00
306	Sthephan Bereza	2.00	339	Трофим Тренич	2.00
306	John Oshust	2.00	345	Стефан Коцюба	2.00
306	John Krochmalny	2.00	361	Іван Драган	5.00
306	Nicholas Markiewicz	2.00	361	Стефан Яловега	5.00
306	Sam Krechowecki	2.00	361	Andrew & Katherine Hociak	3.00
307	John Babiy	2.00	361	John Bagan	3.00
308	Максим Івасишин	2.00	361	Олекса Білоус	2.00
321	Антін Евасєв	2.00	367	Петро Гришів	2.00
320	Володимир Гнатюк	5.00	368	Іван Пригода	2.00
323	Петро Ярема	3.00	370	Григорій Куць	2.00
327	Т. Барглій	3.00	370	Данило Небор	2.00
327	М. Ярманюк	2.00	370	Стефан Дикун	2.00
327	М. Кирич	2.00	371	Michael Wytyshyn	3.00
327	Н. Душенчук	1.00	379	Nicholas Loik	2.00
327	І. Грибик	1.00	388	Elias Solomchak	2.00
327	В. Душенчук	1.00	432	Л. Мазур	2.00
327	І. Душенчук	1.00	446	Николай Мігус	2.00
327	Д. Дмитришин	1.00	465	Йосиф Дачишин	1.00
330	Іван Андрішин	3.00			
334	Володимир Тритяк	2.00			
334	Василь Репужинський	2.00			
334	Андрій Сидір	2.00			
334	Михайло Лупань	2.00			
334	Юрій Коцішевський	2.00			
334	Марія Пашковська	2.00			

СПРАВЛЕННЯ.

149 В минулому році пропущено Senko Hlat $ 2.00

175 Проголошено два рази В. Бартош, а має бути Elias Groszko 2.00

Адміністрація „Свободи".

ЩО ПИШУТЬ?

З ОКОЛИЦЬ ПЕРЕМИШЛЯ НА ПОЛЬСЬКІМ БОЦІ.

(З листу, написаного 13. січня 1947, наданого в Перемишлі під Польщею. Лист наспів до свояків у стейті Делевар).

...Пишете, що не маєте тої сили, що мали колись. Я вірю, бо ви живете в світі з праці рук, але всетаки ви живете в спокою. А ми живемо сім літ за війни, в біді і в страху і не знати, звідки тої сили тільки береться. Як за німецьких часів нас гонили в дорогу, то були сніги й морози. Раз заломився під нами лід і ми оба з Іваном і з кіньми попали під лід. Як би не інші фірмани, то були б пропали. А так ми, перемоклі до нитки, ще не обсохли, а вже на другий день мусіли знову їхати на форшпан і ніхто нам нічо не заплатив. Тамтого року так мене за дармо збили, що кров з мене текла. Як жінка й діти хотіли мене заступити, то і вони дістали. І тепер уже я відчуваю це на моїм здоровлю. Цього року в нас велика зима, морози, сніги, вітри і така прикра, що не знати, хто її пережиє.

На свята ми два дні ходили до церкви, але на третій день ми не могли вийти з хати, бо кулі свистали в повітрі і на землю сипались як горох. Тоді згоріло два господарі коло нас. Один чоловік не міг втечи з хати, то згорів. Пишете, що ви вислали пакунок. Нам він дуже придасться, бо нема навіть у що вбратися і нема як з хати вийти.

К нас уже другий рік не ходить ніхто до школи, бо нема вчителів, які хотіли б вчити на селі. Учителі бояться, бо тут повно страху і так діти марнуються. Наш священик виїхав, а в Клоковичах є такий, що був роджений в Америці. Як є спокій, то він їздить з відправою по сусідних селах.

Найгірше було тоді, як нас виселювали. Як хто тоді сховався і не виїхав, то потім за ним шукали. Я з жінкою і коровою ховався по норах, а хлопці порозбігалися по других селах. Так було через три рази і я якось остався на місці. Як би я хотів усе описати, то треба б цілий зошит списати.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

CHRONIC DIARRHEA

Chronic diarrhea is a common ailment. It can come from a great many different factors, but the most frequent cause is of nervous origin.

Many people showing nervousness or emotional strain develop diarrhea. This is because there is a close connection between nervousness in general and the nerves which go to the intestines. These intestinal nerves control the wave-like motions by which intestinal contents are carried down the digestive tract.

When a susceptible person becomes excited or emotionally upset, the nerve control of the intestines is disturbed, the wave-like motions are increased, and what is called diarrhea develops.

One common type of chronic diarrhea is called "ulcerative colitis"—a disease in which there are many signs of infection and small ulcers form in a part of the intestines causing bleeding and irritation. Tumors of the lower bowel, some kinds of operations on the stomach, certain general diseases, including allergy, goiter and diabetes, and some diseases due to deficiency of the diet are other common causes.

Far too often people with chronic diarrhea try to get hold of something at a drug store which will "quiet them down." Although many drugs may do this for a short time, such self-treatment is dangerous. It may hide for a while some serious deep-seated condition which could be remedied if treated early.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

5513. До рідних і знакомих від інж. Галущинський Богдана, сина Михайла, бувшого команданта У.С.С. та голови „Просвіти" у Львові.

5514. Харів Михайла, Кічицька - Лужецька Еви, Стеців Михайла усі з с. Брониці, Дрогобич, від Харів Івана.

5515. До синів Луцака Федора з Перепіжина від інж. Кузик Д.

5516. Фучак Ілька з с. Королівка, Борщів, від Яструбяк Володимира.

5518. Горецький Миколая з с. Хревт, Ліско, від Горецький Павла.

5519. Сарахман Василя з с. Букова, Самбір, від Сарахман Миколи.

5520. Василяк Антона з села Золотники, Підгайці, від Лемішка Ілька.

5521 а). Возняк Евдокії з с. Богатківці, Підгайці, від Рогальський Андрія.

5522. До кревних і знакомих з Тернопільщини від Ремера Сильвестра.

5523. Патрайко Теодора, Василишин Миколи з с. Германів, Львів, від Патрайко Степана.

5525. Гевка Марії від Іваник Михайла з с. Вербова, Бережани.

5526. Проць Наталії з села Кульчиць, Самбір, від Загачевський Евстахія.

5527. Стефанович Олега з Миколаїва від Вишатицький Аполлона.

5528. Богдан Катерини від Могдан Михайла.

5529. Будзон Петра від Федак Зеновія з Ярослава.

5530. Левицький Марка з с. Стрільська від Застроцький Івана з с. Демна, Миколаїв.

5531. Олексів Степана з Глинян від Олексів Евгена.

5532. Замольський Михайла з Бережанщини від Волошин Івана.

5533. Савкулич Ілька і Василя від Савкулич Миколи.

5534. Сльозовська Магдалини з с. Золотники, Підгайці, від Снігур Володимира.

5535. Пелех Михайла і Филипа з с. Ольшаниця від Пелех Романа.

5536. Когут Анни від Когут Михайла з с. Новосілці, Перемишляни.

5537. Зачкевоч Ярослава від Ткач Якова з Яричова Старого.

5538. Задорожний від Войткович Ярослава з с. Золівка, Тернопіль.

5539. Іванейко Василя і Розалії від Іванейко Михайла з Посади Хирівської.

5541 а). Філончик Андрія з с. Дженджелівка від Макаренко Ольги.

5541 б). Миць Теклі з с. Рябе, Сянік, від Гойко Юстини.

5541 в). Новак Варвари з с. Воробіївка, Тернопіль, від Кудрик Василя.

5541 г). Паньків Миколи з с. Озірна, Зборів, від Паньків Степана.

5541 г). Пристанський Дацька зі Львова від Гнатів Катерини.

5542. Сотничок Антонини Іванівни від Федорченко Івана.

5543. Мельник Василя, син Гриця з с. Березниці від Лохвич Віри (Купчак).

5544. Догина Гаврила і Сузанни з с. Ганчова, Горлиці, від Догина Олени.

5545. До рідних і знакомих від Ільків Михайла.

5546. Щобак Миколи від Матійцьо Катерини з с. Вишів, Самбір.

5547. Райтаровська Катерини від Боднар Івана з с. Завадка, Ліско.

5548. Яремко Володимира Юліяна з с. Довгомостиська, Мостиська, Яремко Антона від Яремко Івана.

5549. Бобошко Теодозія від Крячук Григорія.

5550. Баран Зофії (Чапаинська) з с. Береш Долішний, Ліско, від Коваль Адама.

5551. Улан Івана з с. Підбуж, Дрогобич, від Кігічак Михайла.

5552. Ванцовят Майка з с. Воля Мат., Сянік, від Візняк Михайла.

5556. Вуйцьо Івана, Моцко Марії, Строцяк) з Яворівщини від Бійовська Катерини.

5557 Попенко Данила від Стукало Дмитра.

5558. Коневич Петра, Камінська Катерини з с. Розбуж, Ярослав, від Макаран Юліяна.

5559. Ткачик Степана, Сендзік Івана з с. Дубно, Ярослав, від Ройко Олекси.

5560. До рідних і знакомих з с. Воля, Любачів, від Васількевич Володимира.

5561. Худоба Петра і Івана від Худоба Івана.

5562. Тракало Гриця від Табака Антона з с. Ангелівка, Заліщики.

5563. Юхман Станислава і Марії від Лаба Івана з с. Туря, Самбір.

5564. Семотюк Василя і Юрія з пов. Снятин від Семотюк Осипа.

5565. Ростоцький Станислава з с Угерці, Ліско, від Устянівський Андрія.

5567. До рідних і знакомих з с. Ясениця, Турка, від Копач Василя.

5569. Волощук Андрія і Варвари від Сопілка Федора, син Кирила.

5570. Романчук Івана, Степанюк Степана, Корній і Таньки з с. Горохів від Степанюк Івана.

5571. Панькевич Миколи з с. Коцюбинці, Копичинці, від Козак Емілі.

5572. Головата Катерини з с. Нове Село, Любачів, від Головатий Дмитра.

5574. Серватяк Тимка з села Зашковичі, Городок, від Романів Антона.

5575. До рідних і знакомих з Дрогобича від інж. Флюнт Володимира.

5576. Славич Василя з с. Боберки, Турка, від Славич Максима.

5577. Гимон Ілька і Андрушків Гелени від Андрушків Степана з с. Корчина, Стрий.

5578. Білик Марійки і Євки з Угнова від Антонів-Соколишин Софії зі Львова.

5579. Малецька з с. Лалє, Горлиці, від Безушко Павла з Горлиць.

5580. Романишин Петра від Гайдукевич Михайла з с. Литвинова, Підгайці.

5581. Яковишин Олекси з с. Ріпянки, Калуш, від Глуханюк Анни.

5582. Кондзьолка Юлії від Карпинець-Дзюрлай Марії з Рожубович коло Перемишля.

5583. Дяків Ярини з с. Добрів, Самбір, від Кіт Михайла.

5584. Костик Ілька, Бантей Олекси з с. Ясінка Масьова, Турка, від Костик Миколи.

5585. Виноградів з Харківщини від Кремена Олександра.

5586. Хомяк Марії, Боберська Марії від Кушнір Дмитра з с. Вонятичі, Дрогобич.

5587. Плаксій Володимира від Лабчинський Льва.

5588. Федурка Григорія від д-ра Патоля Зиновія зі Стрия.

5589. Заблотський Петра, Хмара Марії, Онищук Івана, Канюка Селівана, Мандрика Івана, Ковальчук Петра, Потоп Івана, Покотило Івана від Потоп Михайла із Сокаля.

5590. Семенюк Гната і Матвія і Насті (Віщук) від Семенюк Василя з с. Печиніжин, Коломия.

5591. Дяків Григорія і Павлини зі Свидової, Борщів, Боднар з с. Тлусте, Борщів, від Ткачук Григорія зі Станиславова.

5592. Федюк Івана і Костів Івана від Хабайлюк Михайла з с. Гарилівці, Надвірна.

5593. Мемчак Анни, Ковалкевич Василя і Івана від Ярош Григорія.

5594. Стегній Івана Терешкович з с. Клишок від Шевченко Василя.

5595. Палка Андрія і Котуля з с. Біла, Тичин, від Палка Тадея.

5596. Лещишак Івана від Лещишак Василя і Івана з Коростенка, Добромиль.

5597. Дицьо Григорія і Василя, Мегез Анни(Білецька) від Дицьо Степана.

5598. Гручковська Антонини з с. Новосілка, Перемишляни, від Гарік Катерини Павліна.

(Дальше буде)

По інформації писати до:

**United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.**

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то хай **разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ПОШУКУЮТЬ

ВАСИЛИНИ ЯЦКО,
з села Станівці (вівоз), пов. Вашківці, Буковина, замужної в Америці за
ВАСИЛЯ МОСКАЛЮКА,
з села Бабівці, пошукує її брат **Микола Яцко.** Хто про неї знає, або вона сама, хай пише до:
**NICK YATZKO,
St. Michael, Alta., Canada.**

ДИМЧУК ІВАНА (ДМИТРІВ)
із села Щирівиці долішні, пов. Садагура, Буковина — шукає його дочка рідного брата **Гиня Димчук.** Голоситися прошу на адресу:
**GENIA DYMCZUK,
Str. Izbiceni № 45
Vemoroia, Bucuresti, Romania**

Васиnь Крет пошукує брата **Луки Крет** з села Печеніі, пов. Перемишляни, жена його з Полонич, давніше мешкав у Ню Йорку; брата тіточного **Василя Маньдзук,** жена його з Підсоснова, Зах. Укр., давніше також мешкав у Ню Йорку; сестри **Анни,** замужної на фармах в Канаді за **В. Войчишин,** вже кілька років не маю від неї відомости. Її адреса: Anna W. Wojchyszyn, P. O. Mundare, Alta., Canada. Хто знав би про них, або вони самі чи їх діти, прошу зголоситися на адресу: **Wasyl Kret, Malapardis Rd., Whippany, N. J.**

Марія Бріль-Жарська, дочка о. Миколи, шукає свойого стрийка **Миколу** або **Петра Бріля** з Петрикова (під Цегольнею), пов. Тернопіль.

Інж. Мирон Жарський шукає земляків з Белза: **пп. Галянта, Федоришина Заволюка і Жарського.** Зголошуватися на адресу: 42,4
**MARIA Z. MAKARUSHKA,
714 E. 9th St., New York, N. Y.**

Дня 17. лютня 1947 р. помер несподівано в 24. році життя

Михаіл Траверз.

Горем прибита його Мати Параня Траверз з роду Гутник і його Тітка Юстина Стопінська цею дорогою повідомляють родину і знакомих зі села Романів, повіт Бібрка, і просять їх взяти участь у похороні її Сина, котрий відбудеться 21. лютня, то є в пятницю рано, в 9. год., з похоронного заведення Петра Яреми, 129 East 7th St., New York, до укр. катол. церкви св. Юрія при 7. вул. в Ню Йорку.

МАМА і ТІТКА.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ТАРЗАН ч. 1542. Нова загроза.

Попавши в печеру львів, малпочоловік порушався обережно.

Серед темряви одною ногою зачепив за мягку шерсть. Миттю витягнув він свій ніж і ждав.

Коли ніщо не сталося, Тарзан нахилився обережно і відкрив двох малих львів.

Нагло глухий рев дався чути далеко.